

Europeiska
unionens råd

Bryssel den 19 mars 2021
(OR. en)

6844/1/21
REV 1

CO EUR-PREP 12
POLGEN 36
ECOFIN 224
UEM 49
SOC 123
EMPL 86
COMPET 159
ENV 129
EDUC 77
RECH 90
ENER 66
JAI 246

NOT

från:	Rådets generalsekretariat
till:	Delegationerna
Ärende:	Europeiska planeringsterminen – Sammanfattande rapport 2021

För delegationerna bifogas en sammanfattande rapport som utarbetats av ordförandeskapet om de slutsatser som rådet antagit om den årliga strategin för hållbar tillväxt 2021 och rapporten om förvaringsmekanismen 2021 samt om diskussionerna vid olika informella videokonferenser på ministernivå om den europeiska planeringsterminen 2021 och faciliteten för återhämtning och resiliens under den europeiska planeringsterminens första etapp.

Bakgrund

Kommissionen inledde 2021 års europeiska planeringstermin den 17 september 2020 med offentliggörandet av den årliga strategin för hållbar tillväxt 2021¹, som innehåller strategisk vägledning för genomförandet av faciliteten för återhämtning och resiliens. Den 18 november antog kommissionen följande resterande handlingar till den europeiska planeringsterminens höstpaket 2021 – stöd till en varaktig och inkluderande återhämtning i ett läge med stor osäkerhet:

- Rapporten om förvarningsmekanismen 2021², som identifierar 12 medlemsstater som ska genomgå en fördjupad granskning under 2021.
- Utkastet till gemensam sysselsättningsrapport³, som ger en analys av covid-19-pandemins konsekvenser för sysselsättningen och den sociala situationen i Europa.
- Utkastet till rekommendation till rådets rekommendation om den ekonomiska politiken i euroområdet (rekommendationen för euroområdet)⁴, som uppmanar medlemsstaterna i euroområdet att vidta åtgärder för att uppnå en inkluderande och hållbar tillväxt och att öka konkurrenskraften. Det ger också politisk vägledning om de prioriteringar som medlemsstaterna i euroområdet bör följa i sina återhämtnings- och resiliensplaner.

Paketet inbegriper också yttranden om utkasten till budgetplaner för medlemsstaterna i euroområdet, ett meddelande om den finanspolitiska situationen i Rumänien, en rapport om förstärkt övervakning av Grekland samt rapporter om övervakning efter programperiodens slut avseende Cypern, Irland, Portugal och Spanien.

I den årliga strategin för hållbar tillväxt presenteras ekonomiska utsikter baserade på den ekonomiska sommarprognosen 2020, enligt vilken ekonomierna i EU och euroområdet kommer att återhämta sig under 2021 efter en nedgång 2020. Detta bekräftades sedan i Europeiska kommissionens senaste ekonomiska prognos, vinterprognosen 2021 från februari i år. I den årliga strategin konstateras att de ekonomiska utsikterna i hög grad är beroende av pandemins utveckling och av restriktionerna i ekonomin för att begränsa spridningen, och att politiskt stöd på nationell nivå och EU-nivå kommer att vara avgörande för återhämtningen.

¹ Dok. 10887/20.

² Dok. 13059/20.

³ Dok. 13251/20.

⁴ Dok. 13060/20.

Den årliga strategin för hållbar tillväxt innehåller strategisk vägledning för genomförandet av faciliteten för återhämtning och resiliens. De nationella återhämtnings- och resiliensplanerna blir det huvudsakliga referensdokumentet för medlemsstaternas framtidsinriktade politiska initiativ. Planerna måste omfatta de nationella reform- och investeringsagendorna, vara förenliga med de relevanta landsspecifika utmaningar och prioriteringar som fastställs inom ramen för den europeiska planeringsterminen, vara i linje med EU:s politiska mål och fokusera på den gröna och digitala omställningen. De fyra aspekterna miljömässig hållbarhet, produktivitet, rättvisa och makroekonomisk stabilitet förblir de vägledande principerna för medlemsstaternas återhämtnings- och resiliensplaner.

Liksom tidigare år antog rådet (den 6 november 2020) slutsatser om den årliga strategin för hållbar tillväxt⁵. Rådet höll med om att det under den plötsliga och djupa ekonomiska nedgång som orsakats av covid-19-pandemin var av avgörande betydelse att skydda medborgarna, deras hälsa och deras jobb. Det underströk att en väl fungerande inre marknad är avgörande för att säkerställa en snabb återhämtning, rättvis konkurrens och förebyggande av störningar i gränsöverskridande värdekedjor och fri rörlighet för arbetstagare och varor samt för att förbättra de socioekonomiska villkoren, och betonade att återhämtnings- och resiliensplanerna måste anpassas till de överenskomna prioriteringarna. Rådet uppmanade därför medlemsstaterna att inrätta lämpliga styrformer för ett effektivt och sunt genomförande av återhämtnings- och resiliensplanerna.

Rådet uppmanade med kraft medlemsstaterna att söka nå samstämmiga nödvändiga reformer och investeringar, ta itu med nationella strukturella utmaningar, däribland de som återspeglas i de landsspecifika rekommendationer som riktades till medlemsstaterna under planeringsterminerna 2019 och 2020, och stödja långsiktig hållbar tillväxt för alla och resiliens.

Rådet noterade kommissionens avsikt att ersätta landsrapporterna inom ramen för den europeiska planeringsterminen under 2021 med analytiska dokument där man bedömer innehållet i återhämtnings- och resiliensplanerna. Samtidigt underströk rådet vikten av att upprätthålla övergripande diskussioner inom relevanta kommittéer som är inblandade i arbetet med den europeiska planeringsterminen.

Ministrarna underströk också vikten av att trygga den multilaterala övervakningen inom ramen för den europeiska planeringsterminen, trots förändringarna i cykeln 2021, och yrkade på att man så snart som möjligt återgår till en fullvärdig europeisk planeringstermin, också vad gäller styrningen av den.

⁵ Dok. 12631/20.

I sina slutsatser om rapporten om förvarningsmekanismen 2021⁶, som antogs den 25 januari 2021, insåg rådet att flera befintliga makroekonomiska obalanser nu förvärras av covid-19-krisen och att nya risker kan uppstå till följd av pandemins effekter, särskilt i samband med ökande privat och offentlig skuldsättning. Rådet noterade dessutom dels att arbetslösheten kommer att öka, även om stödåtgärderna har dämpat effekterna av nedgången i aktivitet, dels att den sjunkande arbetsproduktiviteten beräknas ha lett till en ökning av enhetsarbetskostnaderna under 2020. Slutligen efterlyste rådet lämpliga politiska åtgärder för att ta itu med obalanser och öka produktiviteten och tillväxtpotentialen och betonade behovet av ett snabbt genomförande av faciliteten för återhämtning och resiliens, bland annat återhämtnings- och resiliensplanerna.

Den 23 november 2020 antog rådet sina slutsatser om sysselsättningsmässiga och sociala aspekter i den årliga strategin för hållbar tillväxt⁷. Ministrarna välkomnade unionens ekonomiska respons, däribland med hjälp av återhämtningsinstrumentet Next Generation EU, det europeiska instrumentet för tillfälligt stöd för att minska risken för arbetslöshet i en krissituation (Sure) och den ökade flexibiliteten vad gäller användningen av de sammanhållningspolitiska fonderna inom ramen för investeringsinitiativet mot effekter av coronaviruset (CRII och CRII+).

Rådet underströk att den europeiska planeringsterminen förblir ett effektivt samordningsverktyg för att säkerställa samstämmighet mellan medlemsstaternas reformagendor. Ministrarna ansåg att den europeiska pelaren för sociala rättigheter även fortsättningsvis bör vara vägledande för uppåtgående konvergens mot bättre arbets- och levnadsvillkor i Europa och styra samordningen av sysselsättnings- och socialpolitiken på unionsnivå. Principerna för den europeiska pelaren för sociala rättigheter bör genomföras med vederbörlig hänsyn till respektive befogenheter, och medlemsstaterna bör använda den betydande EU-finansiering som finns tillgänglig för relevanta reformer och investeringar i syfte att mildra krisens socioekonomiska effekter, påskynda återhämtningen och stärka resiliensen.

⁶ Dok. 5605/21.

⁷ Dok. 13246/20.

Med tanke på den nuvarande krisens sysselsättningsmässiga och sociala dimensioner uppmanade rådet med kraft medlemsstaterna att i sina återhämtnings- och resiliensplaner ta med viktiga reformer och investeringar som rör arbetsmarknaden, socialpolitik, hälso- och sjukvård samt utbildning. Dessutom framhöll rådet att sådana reformer och investeringar bör stötta återhämtningen, främja en hållbar tillväxt för alla, främja jobbskapande och angripa de relevanta problem som identifierades i 2019 och 2020 års landsspecifika rekommendationer.

Rådet uppmanade med kraft kommissionen att i nära samarbete med medlemsstaterna se över och ta fram nya sysselsättningspolitiska och socialpolitiska mål som ska styra genomförandet av principerna för den europeiska pelaren för sociala rättigheter på unions- och medlemsstatsnivå.

På ordförandeskapets initiativ höll ministrarna med ansvar för ekonomiska och finansiella frågor, sysselsättning och sociala frågor, inre marknaden och industri, miljö och forskning tematiska diskussioner om olika ämnen med anknytning till den europeiska planeringsterminen inom ramen för återhämtnings- och resiliensplanerna.

Vid den informella videokonferensen med ekonomi- och finansministrarna den 19 januari 2021 diskuterades de viktigaste inslagen och de kommande stegen i faciliteten för återhämtning och resiliens. Ministrarna delade med sig av sina erfarenheter av utarbetandet av återhämtnings- och resiliensplanerna. De flesta inlägg fokuserade på multiplikatoreffekten på ekonomin, behovet av att tidigarelägga åtgärder, behovet av att säkerställa egenansvar för processen, bland annat genom en intensiv dialog med arbetsmarknadens parter, och naturligtvis på de viktigaste målen med planerna – nämligen grön och digital omställning, social och territoriell sammanhållning, jämställdhet, utbildning, stärkande av hälso- och sjukvårdssystemen, social delaktighet och en modern och digital offentlig förvaltning. Ordförandeskapet beslutade att diskussionen om genomförandet av faciliteten för återhämtning och resiliens skulle vara en återkommande fråga vid ministrarnas möten.

Vid den informella videokonferensen med ekonomi- och finansministrarna den 16 februari 2021 redogjorde ordförandeskapet för läget när det gäller faciliteten för återhämtning och resiliens. Tre medlemsstater lade fram sina utkast till återhämtnings- och resiliensplaner och redogjorde för utarbetandet av dem. Vid den informella videokonferensen med ekonomi- och finansministrarna den 16 mars 2021 noterade ordförandeskapet att många medlemsstater redan har kommit långt med utarbetandet av sina planer och påminde om att hela Europas återhämtning gynnas av ett snabbt genomförande av faciliteten för återhämtning och resiliens. Kommissionen välkomnade de framsteg som många medlemsstater gjort i fråga om återhämtnings- och resiliensplanerna sedan det senaste mötet, men underströk samtidigt de kvarstående frågorna. Trots att endast färdigutvecklade planer bör läggas fram angav kommissionen att man gärna ser att de lämnas in i ett tidigt skede, så att de kan beaktas i kommissionens vårprognos och förfinansieringen kan betalas ut i början av andra halvåret. Tre medlemsstater redogjorde för innehållet och läget i utarbetandet av sina återhämtnings- och resiliensplaner.

Den 25 februari 2021 höll ministrarna med ansvar för inre marknaden och industri en riktlinjedebatt via videokonferens om ämnet ”Den europeiska planeringsterminen – nationella återhämtnings- och resiliensplaner som ett instrument för att uppnå industripolitiska mål: stärkande av den inre marknaden, den gröna och digitala omställningen och det strategiska oberoendet i ett öppet EU”.

Generellt sett fokuserade ministrarna på betydelsen av den gröna och digitala omställningen och på behovet av att göra EU:s ekonomi mer resilient, och flera ministrar hänvisade till vikten av gränsöverskridande projekt samt till den roll som viktiga projekt av gemensamt europeiskt intresse spelar för att förbättra samordningen mellan medlemsstaterna.

En väl fungerande inre marknad och rättvis konkurrens är förutsättningar för att EU ska kunna ta sig ur covid-19-krisen starkare och mer resilient. Ministrarna underströk vikten av att säkerställa det fria flödet av varor och tjänster på den inre marknaden.

Faciliteten för återhämtning och resiliens sågs som en unik möjlighet inte bara för att säkerställa återhämtning och resiliens, utan också för att främja innovation och möta de ekonomiska, miljömässiga och samhälleliga utmaningarna. Offentlig finansiering är dock inte tillräckligt och privata investeringar måste mobiliseras, vilket belyser den uppmärksamhet som bör ägnas små och medelstora företag.

Ministrarna föreslog att man skulle undersöka sårbarheter och EU:s beroende av tredjeländer när det gäller varor, tjänster, teknik och infrastruktur av strategisk betydelse samt identifiera möjligheter att stärka strategiska globala värdekedjor och diversifiera externa försörjningskällor. De betonade behovet av att minska de kritiska beroendeförhållandena och stärka EU:s strategiska oberoende. Å andra sidan framhöll många ministrar att EU:s ekonomi bygger på principen om öppna marknader och förlitar sig på multilaterala regler och ett stabilt nätverk av frihandelsavtal.

Den 26 februari 2021 höll ministrarna med ansvar för forskning en riktlinjedebatt via videokonferens om återhämtnings- och resiliensplanerna inom ramen för det europeiska forskningsområdet med fokus på investeringar och reformer.

Ministrarna var eniga om att forskning och innovation måste stå i centrum för den ekonomiska återhämtningen från krisen, inte bara för att stimulera den ekonomiska aktiviteten, utan också för att påskynda den gröna och digitala omställningen och stärka resiliensen i hela systemet.

Strukturreformerna och smarta investeringar inom ramen för återhämtnings- och resiliensplanerna och det europeiska forskningsområdet kan i hög grad stärka den ekonomiska och sociala sammanhållningen i EU:s länder och regioner. De kommer dessutom att hjälpa till att ta itu med de utmaningar som konstaterats i de landsspecifika rekommendationerna.

De nationella regeringarna måste ta tillfället i akt att utnyttja faciliteten för återhämtning och resiliens för att främja investeringar i det europeiska forskningsområdets största fördelar, till exempel förbättring av ramvillkor för forskare, politik för öppen vetenskap, alleuropeisk forskningsinfrastruktur samt för att maximera synergieffekterna mellan unionsprogrammen och mellan unionsprogram och nationella program.

Återhämtnings- och resiliensplanerna kan omfatta en lång rad investeringar och reformer inom forskning och innovation som kan vara avgörande för att framsteg ska kunna göras mot forsknings- och utvecklingsmålen och för att uppfylla alla de strategiska mål för det europeiska forskningsområdet som rådet har enats om. Dessa investeringar och reformer bör bidra till att göra de nationella forsknings- och innovationssystemen mer resilienta och bättre rustade att möta de utmaningar som den nuvarande krisen ger upphov till.

En diskussion om sysselsättnings- och socialpolitiken i planeringsterminen mot bakgrund av återhämtnings- och resiliensplanerna hölls den 15 mars 2021 i samband med den informella videokonferensen med ministrarna för sysselsättning och socialpolitik, utifrån en vägledande not från ordförandeskapet. Ministrarna lämnade synpunkter om följande frågor:

- 1) Hur kan politiska reformer och investeringar avseende sysselsättning och kompetens som en del av de nationella återhämtnings- och resiliensplanerna främja skapande av kvalitativa arbetstillfällen och övergångar på arbetsmarknaden, särskilt mot en grön och digital ekonomi (i linje med kommissionens rekommendation om effektiva aktiva arbetsmarknadsåtgärder och rådets rekommendation om en förstärkt ungdomsgaranti), i syfte att överbrygga övergången från nödåtgärder till strukturella förändringar?
- 2) Hur kan man se till att socialpolitiska reformer och investeringar i de nationella planerna kommer att bidra till en rättvis, inkluderande och hållbar återhämtning som inte lämnar någon utanför?

Många ministrar konstaterade att sociala och sysselsättningsrelaterade aspekter bör stå i centrum för de nationella återhämtnings- och resiliensplanerna, och gav exempel på politiska reformer.

Ministrarna var eniga om att medlemsstaterna är på väg in i en övergångsfas från nödåtgärder och tillfälliga åtgärder till strukturella reformer av arbetsmarknaden och de sociala systemen.

Sysselsättnings- och socialpolitiken måste utgöra kärnan i de nationella återhämtnings- och resiliensplanerna i syfte att säkerställa en inkluderande, rättvis och hållbar återhämtning som inte lämnar någon utanför. Många ministrar betonade behovet av att ge arbetstagare och arbetslösa relevant kompetens så att de kan möta de nya utmaningarna på arbetsmarknaden mot bakgrund av den gröna och digitala omställningen. I synnerhet ungdomar, kvinnor och missgynnade grupper måste ha tillgång till riktad utbildning så att de kan förbättra sin kompetens, ges möjlighet att anpassa sig till utvecklingen på arbetsmarknaden eller stödjas i en övergång till andra gröna branscher.

Dessutom påminde flera ministrar om behovet av att göra de nationella sociala trygghetssystemen mer resilienta: Inkluderande och hållbara system för socialt skydd är avgörande för att säkerställa tillräckliga inkomster och tillhandahållande av tjänster, särskilt för dem som behöver dem mest. I detta avseende strävar medlemsstaterna efter att garantera tillräcklig tillgång till högkvalitativa och prismässigt överkomliga tjänster, inbegripet utbildning, hälso- och sjukvård, långtidsvård och bostäder för alla.

Ministrarna konstaterade att den europeiska planeringsterminen fortfarande är det viktigaste samordningsinstrumentet för genomförande och övervakning av sysselsättnings- och socialpolitiken. De insisterade därför på att bibehålla den grundläggande roll som rådet (sysselsättning, socialpolitik, hälso- och sjukvård samt konsumentfrågor) och dess förberedande organ har i den framtida processen för planeringsterminen, utan att äventyra den europeiska planeringsterminens sociala dimension. Många ministrar tog också upp behovet av att mycket snart återgå till en fullvärdig planeringstermin.

Ytterligare en diskussion om den europeiska planeringsterminen hölls vid miljöministrarnas informella videokonferens den 18 mars 2021, med fokus på återhämtnings- och resiliensplanernas bidrag till den gröna omställningen och på den europeiska planeringsterminens framtid ur ett miljöperspektiv.

Ministrarna uppmärksammade den exceptionella karaktären hos 2021 års europeiska planeringstermin, som syftar till att säkerställa samordning med faciliteten för återhämtning och resiliens, och upprepade att den europeiska planeringsterminen är en unik möjlighet att integrera miljöhänsyn i den bredare ekonomiska politiken och investeringspolitiken. I detta avseende välkomnade ministrarna den årliga strategin för hållbar tillväxt 2021 eftersom den helt och hållet bygger på förra årets tillväxtstrategi som baseras på den europeiska gröna given och begreppet konkurrenskraftig hållbarhet.

Det fanns ett stort stöd såväl för målet i återhämtnings- och resiliensplanerna att 37 % ska anslås till klimatmålen och målen för biologisk mångfald som för principen om att inte orsaka betydande skada. Vissa delegationer uttryckte emellertid oro över genomförandet av principen om att inte orsaka betydande skada och undrade hur kommissionen skulle bedöma detta och projektens bidrag till klimatmålet på 37 %.

Med tanke på de svåra val och komplexa beslut som väntar enades ministrarna om att den europeiska planeringsterminen fortfarande är den bäst lämpade mekanismen för att inte bara samordna den ekonomiska politiken och socialpolitiken, identifiera stora strukturpolitiska utmaningar och övervaka genomförandet av reformer, utan även för att följa framstegen mot att nå målen för hållbar utveckling och de övergripande målen för den gröna given.

I detta avseende konstaterade ministrarna att återhämtning på kort sikt visserligen ska prioriteras, men att det inte får finnas något utrymme för att äventyra långsiktiga åtaganden om en mer hållbar ekonomi. Enligt ministrarna måste EU se till att man inte kräver mer av naturen än vad den har förmåga att ge. Det är viktigt att man i den framtida europeiska planeringsterminen bevarar sådana miljö- och klimatåtaganden och sådana miljö- och klimatmål.

För att framhäva den europeiska planeringsterminens parlamentariska dimension deltog ordförandeskapet i Europaparlamentets gemensamma debatt om den europeiska planeringsterminen (den 10 mars 2021) och anordnade under Europeiska parlamentsveckan (den 22 februari 2021), tillsammans med Europaparlamentet, en konferens om den europeiska planeringsterminen samt en interparlamentarisk konferens om stabilitet, ekonomisk samordning och styrning i Europeiska unionen.